

Безверхий Костянтин Вікторович,
*к.е.н, доцент кафедри фінансового аналізу та аудиту,
Державний торговельно-економічний університет,
м. Київ, Україна*

ЄДИНИЙ ЦИФРОВИЙ ФОРМАТ ЗВІТНОСТІ В КРАЇНАХ ЄВРОПЕСЬКОГО СОЮЗУ

Розвиток суспільства завжди пов'язаних із застосуванням нових технологій, зокрема інформаційних. Не виключенням в цьому є й економіка, яка сьогодні на пряму пов'язана із цифровізацією. Саме тому сучасна економіка, що використовує інформаційно-комунікаційні технології називається цифровою економікою. Поява саме такої економіки ставить завдання перед суб'єктами господарювання щодо належного вміння користуватися такою інформацією, яка знаходиться на електронних носіях із метою використання її за допомогою інформаційних технологій (програмного забезпечення) в процесі прийняття управлінських рішень. Зокрема, суб'єкти господарювання повинні складати, подавати, затверджувати та оприлюднювати свою фінансову інформацію у звітності в єдиному цифровому форматі. Звичайно, крокуючи вперед, Україна переймає досвід країн Європейського Союзу (*далі – ЄС*) з метою забезпечення транспарентності фінансової інформації, яка відображається у відповідній звітності. Враховуючи наведене вище, актуальним питанням буде розкриття єдиного цифрового формату звітності в країнах ЄС.

В наших попередніх дослідженнях [1] було зосереджено увагу на розвитку формату XBRL (*англ.: eXtensible Business Reporting Language*), як подальшого на пряму цифровізації фінансової звітності, що в свою чергу зумовило подальші дослідження у даному напрямі.

17.12.2018 р. було прийняте Делегований регламент комісії ЄС № 2018/815 [2], що доповнює Директиву 2004/109/ЄС щодо нормативних технічних стандартів стосовно специфікації єдиного електронного формату звітності (*далі – Положення*), яке визначає єдиний електронний формат звітності (*англ.: The European Single Electronic Format*), який буде використовуватися для підготовки річних фінансових звітів. Відповідно до ст. 3 «Єдиний електронний формат звітності» Положення [2] емітентам необхідно складати свої річні фінансові звіти у форматі XHTML (*англ.: eXtensible HyperText Markup Language*).

Також емітенти зобов'язані використовувати мову XBRL [2] і таксономію, елементи якої повинні бути такими, як викладено в основній таксономії, згідно з п. 4.4. ст. 4 Положення. Аналіз витрат і вигод, що був проведений Європейським управлінням цінних паперів і ринків (*англ.: European Securities and Markets Authority*), підтвердив використання Inline XBRL (*далі – iXBRL*) для вбудовування розміток XBRL у документи XHTML. Відповідно, для складання фінансової звітності в країнах ЄС слід використовувати технологію iXBRL.

У Великобританії понад 1,5 млн. суб'єктів господарювання розміщують фінансову інформацію, у форматі XBRL, а Комісія з цінних паперів США

безкоштовно надає доступ до фінансових звітів понад 9000 компаній у форматі XBRL, водночас Німецький бізнес-реєстр збирає фінансові дані від понад одного мільйона фірм через різні канали, які перетворюються у форматі XBRL [3].

Проектом «Впровадження практики ЄС з бухгалтерського обліку, фінансової звітності та аудиту в Україні» (EU-FAAR) (далі – Проект) на 2020 р. [4] було поставлено завдання запровадження електронного формату фінансової звітності на основі Таксономії UA XBRL МСФЗ 2020 р., проте фактичні результати виконання вищевказаного завдання стало продовження розроблення оновленої версії електронного формату такої таксономії. Вже на 2021 рік в рамках Проекту [5] було заплановано перенесення нових статей таксономії фінансової звітності на основі МСФЗ 2021 р. до XBRL формату з метою запровадження системи фінансової звітності в єдиному форматі, а також проведення вступного семінару з електронних файлів таксономії UA XBRL МСФЗ 2020 р. для регуляторів, що було повністю виконано.

Разом з тим, в Україні імплементується зарубіжний досвід проведення податкових перевірок органами Державної податкової служби України, а саме електронний аудит платників податків (далі – е-аудит). Саме проведення е-аудиту передбачає використання електронного файлу у форматі SAF-T UA (англ.: Standard Audit File –Tax). Враховуючи викладене вище, постає питання чи не доцільно буде розробити один формат цифрового файлу як для проведення податкових перевірок платників податків, так і для подання фінансової звітності у електронному форматі? Це в свою чергу дасть змогу уніфікувати відповідне програмне забезпечення для формування єдиного, так званого електронного цифрового формату для подання фінансової інформації щодо господарської діяльності суб'єктів господарювання всім зацікавленим користувачам такої інформації, а розробникам програмних продуктів спростить впровадження цього цифрового формату у їхнє відповідне спеціалізоване програмне забезпечення.

Список використаних джерел:

1. Шигун М.М., Безверхий К.В. Розвиток формату XBRL, як подальший напрямок цифровізації фінансової звітності. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: Економічні науки. 2021. № 2 (46), Т. 2. С. 83–92 DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-2-6893>.

2. Commission Delegated Regulation (EU) 2018/815 of 17 December 2018 supplementing Directive 2004/109/EC of the European Parliament and of the Council with regard to regulatory technical standards on the specification of a single electronic reporting format URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0815&from=EN> (дата звернення: 08.10.2022).

3. Ten Countries with Open Data URL: <https://www.xbrl.org/the-standard/why/ten-countries-with-open-data> (дата звернення: 23.10.2022).

4. Результати річного моніторингу проекту (програми) «Впровадження практики ЄС з бухгалтерського обліку, фінансової звітності та аудиту в Україні» (EU-FAAR) за 2020 рік URL: <https://cutt.ly/PNwu0r8> (дата звернення: 23.10.2022).

5. Результати річного моніторингу проекту (програми) «Впровадження практики ЄС з бухгалтерського обліку, фінансової звітності та аудиту в Україні» (EU-FAAR) за 2021 рік URL: <https://cutt.ly/eNwikxa> (дата звернення: 23.10.2022).